

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА

Д-р ЗЛАТКО ЈАКОВЛЕВ

АНИМАЦИЈА ВО ТУРИЗМОТ

– ТЕОРИЈА И ПРАКТИКА –

Штип, 2015

Д-р ЗЛАТКО ЈАКОВЛЕВ

АНИМАЦИЈА ВО ТУРИЗМОТ

АНИМАЦИЈА ВО ТУРИЗМОТ

Д-р Златко Јаковлев

Рецензенти:

Проф. д-р Александар Цицковски

Проф. д-р Лидија Симонческа

Проф. д-р Билјана Петревска

Лектор:

Слаѓан Спасовски

Компјутерска обработка:

Проф. д-р Златко Јаковлев

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

338.482:005.346(075.8)

ЈАКОВЛЕВ, Златко

Анимација во туризмот [Електронски извор] : теорија и практика /
Златко Јаковлев. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Факултет за
туризам и бизнис логистика, 2016

Начин на пристап (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/naslovna.php>. -

Текст и партитури во PDF формат, содржи 202 стр. - Наслов
преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 22.02.2016. - Фусноти
кон текстот. - Слика и биографија: стр. 201-202. - Библиографија:
стр. 190-200

ISBN 978-608-244-287-7

а) Туристичка анимација - Високошколски учебници
COBISS.MK-ID 100597002

Copyright©2015 д-р Златко Јаковлев

Сите права ги задржува авторот. Не е дозволено репродуцирање, копирање, фотокопирање, електронско копирање или која било друга форма на преземање на ниту еден дел од оваа книга, според Законот за заштита на авторските права, без писмена согласност од авторот.

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА

Д-р ЗЛАТКО ЈАКОВЛЕВ

АНИМАЦИЈА ВО ТУРИЗМОТ

– ТЕОРИЈА И ПРАКТИКА –

Штип, 2015

*По својата природа, туризмот само споредно има економски аспект.
Човекот е неговиот вистински центар.*

W. Hunziker, 1961

Предговор

Анимацијата во туризмот има посебно значење и свои специфичности. Тоа произлегува од специфичностите на туризмот, што во различен обем и интензитет опфаќа различни стопански и нестопански дејности. Со оглед на комплексноста на анимацијата во туризмот, авторот на книгава не бил во можност детално да ги расветли сите нејзини аспекти и методологија за истражување. Аспектите на анимацијата во туризмот авторот настојувал да ги илустрира врз база на некои истражувања од одредени домашни и странски автори, како и одредени лични истражувања. Анимацијата во туризмот во оваа книга се разгледува како специјалност на стручно образовани и специјализирани кадри, но, истовремено треба да се апострофира дека анимацијата не може и не треба да биде професија само на аниматорот. За ефективно и ефикасно реализирање на програмите на анимацијата во туризмот, неопходна е тимска работа во која партиципираат сите членови од туристичкото претпријатие, а аниматорот е рамноправен член на деловниот тим. Во тој контекст, како „грижа за посетителот“, анимацијата е деловна задача и обврска на секој вработен во туризмот кој доаѓа во контакт со клиентот. Истовремено треба да се нагласи дека анимацијата не може и не треба да се користи за прикривање на недостатоците во поглед на квалитетот на услугите, бидејќи тогаш таа престанува да биде - анимација!

Материјалот е систематизиран според програмата по предметот „Анимации во туризмот“, што се предава во шестиот семестар на трета година на Факултетот за туризам и бизнис логистика - Гевгелија. Исто така, оваа книга може да им биде од корист и на студентите на слични високообразовни институции, чии програми го имаат имплементирано болоњскиот процес. Освен студентите, со оглед на апликативниот карактер на овој труд, книгава може корисно да им послужи и на туристичките менаџери, на аниматорите, на практичарите во туризмот, како и на сите вработени во туристичката индустрија кои се во непосреден контакт со посетителите.

Авторот на оваа книга ја користи оваа прилика да им се заблагодари на проф. д-р Александар Цицковски, проф. д-р Лидија Симонческа и проф. д-р Билјана Петревска за извршената рецензија и дадените сугестии при оформувањето на овој труд. Посебна благодарност упатува до неговите студенти, кои во идниот период ќе бидат носители на туристичкиот развој на Република Македонија. Авторот ќе биде благодарен секому кој ќе му укаже на некои недостатоци што би ги отстранил при евентуално ново издание.

Златко Јаковлев

Извадок од рецензијата

...Ракописот за Универзитетски Учебник „Анимација во туризмот – теорија и практика“ од авторот проф. д-р Златко Јаковлев разработува едно од покомплексните прашања присутни во теоретската мисла која го проучува феноменот туризам. Прашањето за апликативна примена на анимацијата во туризмот е актуелно и постојано иницира мотиви за нејзино натамошно проучување. Разработените содржини се во согласност со Наставниот план и содржините на предметот Анимации во туризмот, што го изучуваат студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика – Гевгелија при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, во VI семестар на додипломските студии на насоката Туризам. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање Е-Универзитетски учебник пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија предлага ракописот „Анимација во туризмот – теорија и практика“ од авторот проф. д-р Златко Јаковлев да биде издаден во електронска форма како Е-Универзитетски учебник за потребите на студентите на додипломските студии на насоката: Туризам на Факултетот за туризам и бизнис логистика – Гевгелија при Универзитетот „ГоцеДелчев“ – Штип.

Охрид,

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Александар Цицковски, ред. професор

Проф. д-р Лидија Симонческа, ред. професор

Проф. д-р Билјана Петревска, вонред. професор

Содржина

Вовед	11
1. Теоретски аспекти на анимацијата во туризмот	12
1.1. Поим и дефинирање на анимацијата во туризмот.....	13
1.2. Значење и цели на анимацијата во туризмот	17
1.3. Принципи на анимацијата во туризмот.....	22
1.4. Интерперсоналната комуникација суштина на анимацијата во туризмот	25
1.4.1. Жанрови на јавно комуницирање во анимацијата во туризмот	29
1.4.2. Модели на комуникација во анимацијата во туризмот	30
1.4.3. Фактори за успешно комуницирање во анимацијата во туризмот	33
2. Анимацијата интегрален сегмент на туристичката понуда.....	36
2.1. Природните вредности и нивните анимационски карактеристики .	37
2.2. Антропогените вредности и нивните анимационски карактеристики	42
2.3. Анимацијата во туризмот содржина на вонпансионската понуда	44
3. Менаџмент на анимацијата во туризмот.....	48
3.1. Планирање на анимацијата во туризмот.....	51
3.1.1. Програмирање на анимацијата на посетителите за време на туристичкиот престој.....	53
3.1.1.1. Принципи на програмирање на анимацијата во туризмот.....	53
3.1.1.2. Типови на анимационски програми	54
1. Спортско - рекреативни анимационски програми	55
2. Културно - забавни анимационски програми	56
3. Анимационски програми за излети и посети.....	57
3.1.1.3. Фактори кои делуваат врз програмирањето на анимацијата на посетителите	58
3.1.1.3.1. Просторот како фактор на програмирање на анимацијата во туризмот	59
3.1.1.3.2. Кадрите како фактор на програмирање на анимацијата во туризмот	61

3.1.1.3.3. Прилагодување на анимациските програми кон потребите, карактеристиките и менталитетот на посетителите	62
3.2. Организирање на анимацијата во туризмот.....	64
3.2.1. Организирање на спортско -рекреативната анимација	67
3.2.2.Организирање на културно – забавната анимација	73
3.2.3. Организирање на анимацијата за излети и посети.....	78
3.3. Управување на анимацијата во туризмот	80
4. Улогите на аниматорот во збогатување на содржината на туристичкиот престој.....	81
4.1. Психофизички карактеристики на аниматорот	82
4.2. Улоги кои треба да ги исполнува аниматорот во односот со посетителите.....	86
4.3. Стручниот профил на аниматорот.....	89
5. Ефекти и финансирање на анимацијата во туризмот.....	92
5.1. Директни (економски) ефекти на анимацијата во туризмот	92
5.2. Индиректни ефекти на анимацијата во туризмот (Ефекти на очекувано задоволство).....	93
5.3. Општествени ефекти (реноме на дестинацијата)	94
5.4. Финансирање на анимацијата во туризмот	96
6. Методи и техники за истражување на анимацијата во туризмот	98
6.1. Метод на опсервација или набљудување	98
6.2. Анкетата како методолошка техника на истражување.....	100
6.3. Интервјутото како методолошка техника на истражување	102
6.4. Скали за проценување	103
7.Анимацијата во туристичката пропаганда	106
7.1. Поим и дефинирање на туристичкатапропаганда	106
7.2. Цели и задачи на туристичката пропаганда.....	110
7.3. Видови туристичка пропаганда	111
7.4. Презентирање на анимацијата преку туристичката пропаганда	112
8. Некои истражувања за анимацијата во туризмот	116
9. Практична примена на анимацијата во туризмот.....	133
Вежба бр. 1 – Проектни задачи: Правила за изработка и предлог теми	134
Вежба бр. 2 – Дневна програма за анимација	143
Вежба бр. 3 – Тродневна културно-забавна програма за анимација во туризмот	145
Вежба бр. 4 – Профил на аниматорот.....	147
Вежба бр. 5 – Тридневен новогодишен аранжман.....	148

Вежба бр. 6 – Двонеделен аранжман за организирање на апсолвентска екскурзија	148
Вежба бр. 7 – Програма за еднеделен престој на анимација на странски туристи во Република Македонија	149
Вежба бр. 8 – Трошоци поврзани со организирање и реализирање на анимациска програма	150
Вежба бр. 9 – Точка на рентабилност на анимациска програма.....	152
Вежба бр. 10 – Анкетата како техника за собирање податоци	154
Вежба бр. 11 – Интервјуто како техника за собирање податоци.....	160
10. Предлог програми за анимација на посетителите во Република Македонија	167
Заклучок.....	188
Литература.....	190

БИОГРАФИЈА

Од д-р Златко Јаковлев, Универзитетски вонреден професор на Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија при УГД – Штип

Роден е 02.01.1971 година во Охрид, каде што завршил основно и средно образование. Учебната 1989/90 година се запишал на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид. Студиите по туризам и угостителство ги завршил 1995 година со просечна оцена 8,31, при што се здобил со звање дипломиран организатор по туризам и угостителство. Во учебната 1995/96 година се запишал на постдипломски студии при Факултетот за туризам и угостителство во Охрид, насока туристички менаџмент. Предвидените испити ги положил во определениот рок со просечна оцена 9,44. И на 13.01.2000 година на јавно закажана одбрана на магистерскиот труд со наслов „Анимациски карактеристики на туристичките вредности во Охридско - преспанскиот регион“, кој со успех го одбрал се стекнал со академска титула Магистер на науки од областа на туризмот и угостителството. Со оглед на тоа што туризмот и натаму е негова научна преокупација на 19. 12. 2002 година пријавил докторска дисертација под наслов: „Анимацијата во средствата на туристичката пропаганда“, која со успех ја изработил. На јавно закажаната одбрана на 11. 01. 2006 година истата со успех ја одбрал и се стекнал со академски назив Доктор на науки од областа на туризмот и угостителството.

Во 1996 година краток временски период работи во туристичкото стопанство и со успех го совладува рецепциското работење. Во 1998 година релативно краток временски интервал бил репрезент на туристичкото стопанство преку агенцијата ТАО, за развој на туризмот, а во рамките на на општина Охрид, преку која е пратен на стручно усовршување на програмата за

Менаџмент во туризмот. Веќе истата година активно бил вклучен во стопанските текови т.е. вработен бил во ЕМО Охрид АД на место референт за увоз, потоа координатор во централна набава, а од август 2004 година до јануари 2007 година бил директор на маркетинг во ЕМО Охрид АД.

Од ноември 2008 вработен е како доцент во рамки на Универзитетот Гоце Делчев – Штип на Факултетот за туризам и бизнис логистика – Гевгелија по предметот Менаџмент во туризмот на редовните студии. Исто така, на истиот факултет, на редовните студии ги предава предметите: Основи на туризам, Слободно време и алтернативен туризам, Маркетинг во туризмот, Патнички Агенции и Анимации во туризмот. На последипломски студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика на насоката Меѓународен туризам ги предава предметите: Современи тенденции во туризмот, Стратегиски менаџмент во туризмот и Алтернативни форми на туризмот. Од август 2013 е избран за Универзитетски вонреден професор во научната област туристичка промоција.

Негова преокупација е стручно и научно надградување на неговата личност преку перманентното образование. За таа цел има активно учествувано во повеќе програми и курсеви и со успех ги има завршено истите. Во тој контекст би ги споменале следниве: менаџмент тренинг програма на Универзитетот во централен Ленкашир - Велика Британија, менаџмент тренинг програма во британската индустрија, курс по деловно планирање, курс по менаџмент за време, курс по согледување на трошоците на производите и услугите, курс по финансиска контрола и курс по практичен маркетинг. Има напишано поголем број научни и стручни трудови од доменот на туризмот, анимацијата во туризмот и менаџментот. Има учествувано и во одредени проекти за локален и туристички развој на Општина Охрид. Учествува и во стручно-апликативниот проект Тур ле тур во рамки на Факултетот за туризам и бизнис логистика – Гевгелија, при УГД – Штип. Исто така, раководител е на научно-истражувачки проект во рамки на Универзитетот Гоце Делчев во Штип.

Од светските јазици го владее англискиот, а има познавања и од германскиот јазик и компјутерското работење.

